

Hazánkbeli Tudósítások.

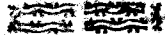
Az Erdélyi Diétának ezen folyó hónapnak végével vége szakad. — A' Magyar Országos Országos Deputátziók, mellyeket ezen hónapnak 20 dikára el-kezdődnek reménylünk vala, el-hatalmaztattak, és tsak Augusztusnak közepe tályán fognak el-kezdődni, a' mint a' Budai Levelek vételekednek, mellyekből a' N. Bihar Vármegyei Restauratoról és Instellátoról szóról szóra ezeket írhatjuk:

„ Nagy Várad 8. Jul. — „ A' Ts. Királyi Fejségnek Kamarálsa, Act. Int. Státus Consiliarius; a' F. Erdélyi Ud. Kantzelláriának Prézelse R. Sz. Bébi Gróf Székely Teleky Sámuel Ur Excellentiája; a' T. N. Bihar Vgyei Főispányságba melly nagy készülettel, tisztelettel és közönséges örömmel iktatott legyen-bé, azt ide szóról szóra le-írni alig lehet. — Juniusnak 29-dikén késő este érkezett vala-meg, a' Királyi Biztos G. Brunszvik Josef Ur Ő Exjával Debretzenbe. Más-napra kelve mind a' Vármegyeibéli főbb Nemesektől, mind a' Városi Tanátstól meg-tiszteltetvén, az egész napot munkában töltötte. Juliusnak 1. napján számos Nemesektől kifirtetvén, N. Várad felé indult, és ebédre Batskay István Fejedelmnek hajdoni Hazájába, Kiss-Marjába érkezett, a' honnan ebéd után 6 órakor meg-indulván Biharba érkezett, a' honnan ezen Vgye neveztetik — és midőn azon hegy tetejére érkezett volna, melyről N. Várad szemléttetik vala; itt megint a' Nemességnek más Sergétől véteték körfől, midőn fő Tisztelendő Költsey Kende László Ur-tól köszöntetett volna. Ugyan itt várja vala ezen N. V-gyének nemzeti forma ruhában öltözött, és Kapitányok Mitskei Baranyi Mihály Ur vezérlése alatt 3 Sergekre osztott Nemesi Rendje nyeregben; kik által N. Váradra bé-kifirtetett. Meg érkezésével sok musika és trombita zengések, valamint a

gyu lövések között a' nagy Katédrás Templomban kifirtették, és kereftül mene azon gyözedelmi Kárpiton, mellyet a' 'Sidók készitettének vala zöld ágból, és arannyas ezüftes készületekkel fel-ékesitettének vala. — A' 'Sidóknak Elöljárójok Deák nyelven köszöntötték ő Exjokat, a' többi pedig 2 sorban Hiván égő viasz gyertyákat tartanak vala kezekben. Innen, a' minden felől őszve todúlt népnek öröm kiáltozásai között a' Vgye Házához kifirtetett, hol az edgyesült Görög Püspök Urtól a' Státusoknak sokasága előtt igen örvendetes szép beszéddel fogadtatván, a' Várgye gyülése Palotájába vezetett. — Következendő napokon, u. m. Juliusnak 2. és 3-dikán valamint az *Instellátzióról*, ugy a' V-gye széke ujjittásáról tanátskoztanak. 4-dikben a' körül lévő Vgyékből nagy számmal bése-reglett Nemesség tiszteli vala ő Exját. — 5-dikben reggeli 9 órakor, a' mi Eleinknek bé-vett kegyes szokások szerint, elsöbben a' Szent Lélek kegyelme kérésére a' R. Katholikum Templomba, annak utánna a' Refórmátumba menének, hol az elsöben Fő Tiszt. Kan. *Ehrenfelsi* Pál Ur, a' máfikban pedig az ujjonan valóztott Superintendens T. *Hunyady* Ur szolgáltatták vala az Isteni tiszteletet. Mind a' két Templomban jelen vala a' különböző vallásu Nemesség ile irhatatlan sokasága, ott a' Pef. Templomban még az edgyes, Görög vallású Püspök Ur ő Exja is, a' maga tsalhatatlan és vallás vállagatás nélkül való felebaráti szeretetének meg-bizonyittásául jelen vala. El végződván az Isteni tisztelet, mind a' 2 Gróf Ur ő Exc. jok, mint már előre a' Követek által Hivatalások, az őszve gyült Státusok közé bé-kifirtetének. Itt el-olvasták leg-elöbb-is a' Fő-Ispányságról adott F. Királyi Végezés; melyre a' F. Királyi Bisztos Ur ő Excja egy szép Beszédet tartván, a' Fő-Ispány Ur ő Excja hasonló szép Beszéddel felele-meg; és végre a' Státusok képeben egy érzékenyítő feleletet monda mind ezekre T. *Kazintzi* Dénes Ur. Ezt követte a' sokjmusika zengése, ágyuk dörgése, és az öröm kiáltá-

kiáltások. Ezen Ns. V. gyebélieken kívül sok más szomszéd Vármegyebéli Uraságoknak, mind a' 2 N. Váradai Püspök Ur. ó Excjoknak, és az Aradi Püspök Urnak is jelen létek díszesíti vala ezen pompás Instellátziot. A' Ns. V. gye kívánságára az ó Exja Fia Gr. *Teleki Domokos* Urfi ó Nga is a' N. Vgye Tábla Biráji közé eskedteték. Elvégezödvén e' szerint az *Instellatio Persiai* készülletü 3 külömbözö asztalok mellé ülének, és a' Vendégség végével 3 tántzózó házokban mulatnak vala, hol Magyar és más nyelven költ. Versek ösztogattatnak vala. — Juliusnak ó — és 7-dikén a' Vgye Szék ujittásához kezdének, melyről azt rendelék, hogy minden Tiszt viselök a' *Vox*-nak nagyobb száma után tételsenek, és így — Rendsz. V. Ispánynak tétetek Péchujfalu-si *Pechy Imre* Ur. Sub V. Ispányá *Belenyöi Beöthy László* Ur. Rend. Notáriusá *Kazintzy Dénes* Ur — Rendszerint való Szólga. Birákká pedig következő Urak vállasztattak: „A' Váradai kerületben *Szegedy Ferentz*, a' Saár Rétiben *Csanády István*, az Ertmellyékiben *Csanády György*, Szalon-taiban *Sánta László*, a' Belényesiben *Lakatos Imre* Urak. Gen. Petceptor *Domokos Jakab* Ur. — Rendsz. való Fiskális *Molnár Sándor* Ur, és így a' több Hivatalak is e' szerint telyesítettének. A' Törvényes Táblának új Alsörsök választatának, és mindének egész tsendességgel ménének végbe. — Ma, u. m. 8-dikban Közönséges Vgyé gyűlése tartaték az ó Exja Elölülése alatt; hol Felséges Urunknak azon Kegy. vizsgálta-ítása is fel olvastaték, melyben parantsoltatik, hogy mind azok, valamelyek a' Prothocolumba egy kiségg szabadabb pennával irattattak volna, néhai Fels. II-dik *Jósef Tsátszáról*, örökre ki-huzattassanak. — Ó Excjá Gr. *Teleki Sámuel* Ur tegnap előtti Bétsbe márt szeren-tésétt vizsgálta érkezett.

„Nyitra Vgyének Főispánnya Gróf Forgáts Miklós Ur ö Exja ezen Vgyének Közönséges-gyűlésében, Máj. 14-dikén, az öszve gyűlt Rendek előtt egy, olly beszédet tartott Deák nyelven, mely a' Budai Deák Ujságban-is világ eleibe botsáttatott, mely beszéd a' következő Maradék előtt is emlékezetet érdemel. Itt van szóról szóra magyarul:

„Azon szempillantástól fogva, hogy ezen N. Vgye igazgatása reám bízott, tellyes igyekezettel azon szorgalmatoskodtam, hogy a' Nemességnek minden jussaival bíró Familiáknak hasznokat 's előmeneteleket minden ki-telhető-képpen gyarapíttassam; de mind azok az akadályok, mellyek a' N. Vgye előtt tudva vagynak, ezen szándékomat annyira gátolták, hogy, ezt a' N. Vgye eleibe terjesztem, és ezen tzeómnak szerentsés el-érhetésére a' Rendektől segítséget kérnem mind eddig nem lehetett. — Imé el-érkezett már az a' boldog idő, melyben a' sullyosabb gondoktól meg-menekedvén, a' Nemesség jussaival bíró Familiáknak boldogításokról gondolkozhatunk — és számtalan sok nyomorútt Nemes Özvegyekre, nemes vérből származott el-hagyott gyámoltalan Arvákra, 's egy általjában a' mindenféle ügyekkel le-nyomott Nemességek nyögő sokaságára nem tsak mezzitelen számközö szemeket fordíthatunk, hanem azokat valóságos vigasztalással-is fel-támagathatjuk. — Tsak alig híhetem, hogy N. Vgyénkben tsak egy ollyan valaki-is találthatnék, ki azt által nem látná, hogy N. Vgyénkben lakozó 's a' Nemesség jussaival bíró Familiáknak boldogítását gyarapíttani e' következő módon szükséges ne volna: „Hogy a' Közönséges-társaságnak hasznára szolgáló Tisztviselők, 's más Nemes Férfiak-is, kik ezen N. Vármegyének különös boldogságát munkálódták, érdemek szerint jutalmaztassanak-meg. — Hogy a' sok gyermekekkel terheltetett Nemessi jussal élő édes Atyák 's Anyák gyermekeiknek neveltetésekben segítsenek. — Hogy azok a' Nemessi jussal élő Nevendék ifjak,

jak, kiknek a' tanulásra Talentomak vólna, [de a' Szegénység miatt nem tanulhatnak, közönséges költségen taníttassanak. — Hogy azok a' Nemes ifjak, kik a' Hazabéli Oskolákban tanulásokkal jóreménységet nyújtottanak, hogy tudományokat szélesíthessék, más Nemzetek között magokat pallérozhassák, és tudományokat tapasztalásokkal is öregbíthessék, az arra való szükséges költségekkel segittessenek-fel, és botsáttassanak idegen Országokra. — Hogy a' Nemetsi jussal élő özvegyek és árvák minden ki-telhető módon segittessenek. — Hogy a' Nemetség, és minden Keresztény vallásbéli Papság, kik külömb külömb szerentsélen történetektől, u. m. tüztől, víztől, jég-elsőtől, dögtől, 's több efféléktől nyomattatnak, a' Közönségesből segittessenek-fel.

Es hogy végre egy szoval minden Nemes Vármegyénk kebelében nemetsi jussal élő Familiák, minden meg-eshető nyomorulágokban valami segittséget nyerjenek, hogy egy szerentsélen történet által ugy el-ne nyomottathassanak, mely szerint soha többé fel-ne kelhessenek.

Nintsen ugyan-is, ugy vélem, ki a' Nemetsi jussal előknek állapotját meg-fontalja, edgy is a' mi Gyülekezétünkben, ki én vélem edgyütt ezen szükséges előre való nézésnek hafznát és szükséges voltát által-nem láthatná 's ne érezhetné tizta szivében, 's annál inkább, mennél bizonyosabb az, hogy ezen szorgalmatosság közönségesen mindenekre, vagy lég alább maradékinkra árad-ki. — Melyre nézve, midön tellyes reménységgel vólnék, hogy nem kevesen taláttatnának ollyonak, kik velem ezen dologban edgyet értenek, erőls bizodalommal vagyok, hogy a' T. N. Vármegye-is ezen tzelomnak el-érésére tellyes segittséggel, lenni el-nem mulatja. — Minnekutánna ezen tzelomnak el-érésében a' magam szoro-ross köteleffégem szerent, nem tsak mint ezen N. Vármegyének különös Tagja, nem tsak mint lakos-fa, hanem mint kormányazója-is, szorgalmatos lettem vólna, 'e' következő 's tehetségünkhöz leg-
alkal

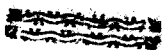

alkalmataffabb modját találtam-fel, fenn említett zélom el-érefére: t. i.

1) Hogy ezen N. Vgyében minden nemessi jussal élők, ki ki szabadon és önként, a' mennyit akar, minden erőszak, kényszerítés vagy maga meg-erőltetése nélkül aratás, és nyomtatás (tséplés) idejében ezen zélra adjan a' mit adhat. — 2) Minden kerületben találatni fognak olly Assessor Urak, kik ezen adományt, vagy a' magok Kegyeffégekből, vagy az e' végre rendeltetett fizetésért bé-gyűjtik. — 3) Ezen Assessor Urak közzül mindenik egy Jegyző könyvet tartsan magának, melybe minden Nemességeknek, kik az ő Kerületében vagynak neveket fel-fogja jegyezni, melynek szélén négy rubrikák lesznek, t. i. Buzának, Rosznak, árpának és zabnak. Ezen jegyző Könyvével el járja aratás idején a' fel-jegyzett Nemességet, s minden betsülettel kinek kinek által adván, ki ki azt és annyit fog belé írni, a' mit és a' mennyit maga önként való jó szántából akar. Továbbra bizattatik az ezt követő Assessor böltsességére az ezel való bánás, ne hogy valaki ezen adakozásból bal következéseket hozzan ki. — 4) Ha valaki a' Földes Urak közzül azonnal ki akarja mérni az adandó Gabonát, ezt egész köszönettel el kell venni, ha pedig valaki az Urak közzül ennek ki meretésének határt rendel, ugyan azon ki-rendelt időre vigyáz az Assessor Ur', külömben ezt a' T. Plébános, vagy Prédikátor Uraknál, a' Környülállások szerint mindenkor gondviseles alá le lehet tenni. — 5) Ezen Gabonának tartó és álló helye, a' Helységeknek meg-vizsgálások után, minden Kerületekben meg-fog határozatni annak modja szerint. — 6) Ezen Gabona minden esztendőnek azon részében botsáttatik áruba, midőn leg dragábban lehet el-adni. Ha az álló helyen el adattathatik ott adattatik-el, ha nem másutt; valamint az erre vigyázó Assessor Urak gondoskodása jobbnak fogja tartani. — (a' többi következik.)

Szarvasi Evang. Predikátor T. Tefchedik Sámuel
 Urnak hazafiúi érdemeiről emlékeztünk volt; de nagyobb remekjét adta ezen Urnak érdemes Felesége *Markovitz Therésia* Asszony is a' polgári virtusoknak, hogy sem mint azt el halgathatnánk. Hiv segítő Társa volt a' meg nevezett Asszonyság kedves Férjének, a' *Szarvasi Dolgozó-Oskolának* fel-állításában, 's gyarapításában. A' midőn el fogták Férjét rendes hivatalbéli kötelességei, az említett Oskolában való tanítástól: maga állott elő, a' tanítói hivatalnak folytatására. Epületesen oktatta az Iffjúságot a' Ló herének plántálásában, a' méhekkal, eper-fákkal, és selyem-bogarakkal való bánásban. Hogy a' selyem-készítésnek egész mesterségét fundamentosan érthesse, s bár már 10 Gyermekek' Anyja volt, még is tanulás kedvéért *O Budára* ment, első Leányával együtt a' királyi selyem-készítésnek Fő Intézőjéhez *Mazzukatty Agoston* Urhoz, kinek út-mutatása alatt olly épületet vett a' selyem-szövésben, hogy annakutánna oda haza szerentséssen munkába vette azt, úgy hogy 4 esztendő alatt hét mázsányi selyem materiát készített gyermekeivel 's tselédivel együtt, a' maga termeléséből. Ugyan ezért, 25 aranyakat nyomó arany érdempénzt is nyert *II. Józseftől*, mellyet *N. Békes-Vármegye*' All-Ispánnya *T. Annyal* Ur adott által nékie, az egész Evang. Gyülekezet előtt a' Templomban; melly alkalmatossággal maga *T. Tefchedik* Ur is hasonló érdempénzel tiszteltetett meg. — A' múltt hónapnak 26-dikán végezte példás életét *Markovitz Therésia* Asszony.

Temesvár 1. Jul. — Barátom! Melly hó hátton és jég talpokonn nyugodjék némelly közönségekben máj naponn a' türelem, imhol egy eleven példával világosítom meg előtted. Nállunk egy *Alberti* nevezetű Luteranus Ingrossista hozzászólású hírlap utánn Jun. 29-dikén meghalálozván, az ide való *Josef Várospataki* T. Pap Ur, mint Eretneket, nem akarja vala egyéb-képpen, hanem csak minden temetési tisztetség tétel nélkül a' Tzinteremnek külső kerítésébe eltemettetni, vagy inkább el-ásatni.

A' Pap Urnak ezen rendelkezését a' Gen. Vic. Köszeghy Ur-is helybe hagyván, a' szegény Özvegy minden szorgalmatosságai által-is, hogy férje tisztességesen eltemettetnék, ki nem nyerhette. A' Frantzia nyelv tanító, ki is hasonlóképpen Evangelikus, nagy érdemű és tiszteletű Püspök Petrovits Urhoz folyamodván, ki nyeré ettől azt, hogy ezen meg-hült és lelkétől el vált, már magábann sem Lutheránus, sem Görög, sem Pápista test, az itt lévő Görög vallásuak Tzinteremébe, még pedig illendő tisztelettel, a' nyugodalomra el-tétetnék: sőt nem csak, hanem azt is egész készséggel ajánlani méltoztatott ezen említett nagy méltóságú Püspök Ur, hogy maga minden rendelkezéseket meg-fogna tenni, hogy a' temetéshez illő minden tzerimoniák a' magok módjok szrint véghez vitessenek: a' mint hogy az itt lévő tisztség-béli Uraságoknak jelenlé-tekben, 2 Papi köntösbe öltözött *Diaconusok*, a' Város Papja, és 2 Afsistentek, a' templomnak ajtójában, a' hol a' test le vala tétetve, fél óráig imádkozának és éneklének, és az utánn az egész Sereg a' holt testet a' maga helyére el-kisére.

Moldva Országban, Kimpolugnál nagy kintsre re találtak egy odvas fában, mellyről, minekutánn jelentés tétetett volna a' *Románi* Igazgató Tanátsnak; ez által pedig a' *Gallitziai* Fő Kormányzéknek: Máj. 6-dikán költ következő értelmű végzése hirdettetett ki ő Felségének, a' *Gallitziai* s *Bukovinai* minden Lakosok között, hogy a' kinek igaz jussa talál lenni az említett kintshez, jelentheti magát három esztendő' el forgása alatt a' *Lemberg* második Törvényzéknél.

*Lemberg*ből írják, hogy *Janov* nevezetű helység-nél álló tábori vontató lovak közzül több el hűltt egy nap ötvennél. A' ló frissnek, s egészségesnek láttik, azonnal el kezd egyfzerre mohon enni, darab idő múlva pedig tátogni, s csak le-dobban, mintha főbe lötték volna. Egy katonai Kommisszió
ren-

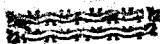
rendeltetett oda *Lemberg*ből, hová az említett hely másfél posta állásnyira vagon.

A Vallási Türedelemnek jeles példája. — Melly nagy kegyességgel viseltések *II. Katalin* más válású Alattvalóihoz ki tették abból is, hogy az *Ohrenburgi* Tartományban találtató Török Felekezet' szükségére a' *Kóránt* gyönyörűen ki nyomtattatta; Fő Papot (Muftitis) tett nékiek, ugy-mint: *Achum Muhamed-Dscham Huffemet*, a' kinek esztendei szűzétül 1500 Rublákát rendelt. — *Usó* Városában, pap nevelő Házat is fundált, mellyben a' Török Nevendék Papok (Ulimas) Egyházi hivataljokra rendesen készítettnek.

A bajuszának betses vóltáról. — — Annyira betsültetett a' bajusz, szinte a' XI. dik Századig a' *Frantziáknál*, hogy azzal kivánták magokat különböztetni minden iga alá vettetett Nemzetektől. Meg: vólt a' bajusznak ezen betsülete mind addig, míg *Vithelm, Roueni* Ersek fel nem fegyverkezett a' hosszú haj és bajus ellen. Az végeztetett t. i. egy közönséges Papi Zsinatban 1096. esztendőben, hogy a' ki hosszú haját és bajuszt visel, az a' Keresztény Anyaszentegyházból ki-tiltásék, sőt hólta után a' szokott halottakért való könyörgésben se foglaltásék. El-vetette erre nézve *VII Lajos* Király is a' bajuszsát, de a' mellyért ugy meg-utálta *Hitvese* a' szép *Aquitániai Eleonora*, hogy azon fogva Férjétől való el-válását kivánta, és meg-is nyerte. El-válván *VII. Lajos* Királytól, férhez ment *Henrik*hez, a' ki ugyan még akkor *Normandiai* Hertzeg vólt; de nem sokára *Angliai* Királyná leve. Jegyben adta *Elenora*, a' maga új Férjének *Poitou*, 's *Gouienne* Városait, 's ez szolgáltatót alkalmatóságot ama' nevezetes *Frantzia* Háborúra, melly 360 esztendőig tartott, 's *Frantzia* Országának 3 millió embereibe került.

Frantzia Ország. — Hogy a' Frantzia Birodalom zavaros környüllásainak ki-bonyolódása még távulotska légyen, meg tettzik a' Nemzeti-gyűlésben naponként elő forduló dolgoknak következő sorjaiból. — Jul. 2 dikán külömb-külobmb helységek-ből és magános személyektől bé-küldetett jelentő Levelek olvastattanak fel, mellyekben ezek, amaz ujj hitnek le-tételét? — *szabadon élni, vagy meg halni* — mutatták bé a' Nemzeti-gyűlésnél. Egy aszszony ember 500 Livrákkal kísértette-el a' maga esküvést, jelentvén egyszersmind, hogy ő a' bujaságnak félre tétele által olly véggel gazdálkodta-meg ezen summátskáját, hogy hazájának oltalmára álhalszon az által elő. — A' Prées ez utánn egy tudositást olvasott-fel; melly szérint Frantzia Országnek partyai felől Anglus hajók szemléltetvén, lehetne tartani, hogy talám Anglus Sergek tzeloznának a' Frantzia szélekre ki-szállani. *Poitou* felől *Siopnál* által ellenbenn 26 vitorlák láttzottanak, ezek közt pedig 4 nagy hajók vóltanak. Ezen hirre fegyveres Sergek rendeltetvén a' tenger partok felől való vigyázatra. A' Nemzeti őrzők a' *Nántefi Kommandáns*t egész Familiájával edgyütt sogságra tévén, szorosan őrzik. Sz *Gillésnél* 150 Nemes emberek, 76 meg hiteltetett Papok, és mint egy 400-ig való békételének, magokat egy ágyuval egy Várba vonván, az a' gyanu felöllök, hogy az Anglusoknak ki szállását, vagy más egyéb ellenséges próbákat akarják segiteni. Már most ezek ellen a' Nemzeti-őrzők ki-szálvá lévén, könnyen vér-öntásra kerülhet a' dolog közöttök. De más tudositás olvastatván fel az utánn ugyan ezen helyről, ez azt erőfsiti, hogy tsak az ujj Constitutionnak ellenségei terjesztették vólna-el az Anglusokról azt a' hirt, hogy ezek a' Frantzia indulatoknak retteggetése által más formába kívánnák az Országot öltözteni; holott a' dolog éppen ellenkező módonn vólna, mivel az Anglusok még bátrították a' Frantzia népet, annyira hogy tsak hamar so-ezeren jelennének meg a' a' tengernek partyain, 's ha a' szükség fogja kívánni

ni 300 ezeren fognak kiállani. Továbbá, hogy minden lárma csak onnan vette légyen eredetét; mivel 400 békételenkedők hajóra ülven, el akartának szökni az Országból: de ezek-is visszafiztetettek. — *Longviból* két irások olvastattanak fel, mellyek azonnagy egyességet adják elő, mely a' Nemzetnek külömbkülömb féle katonái között uralkodik, kik minden erejeket öszve vetven ezen Várost annyira meg erősítették, hogy magát akár melly ellenség ellen meg-óltalmazhattya — Az utánn ezüst pénzeknek veretése, és a' hadi készületek jó rendben való tartatása határozottatott meg, és végre *Lámeth Károly* a' Gyűlés Prézessévé választatott. — A' rendkívül való jóvedelem *Kassa* Tisztjei-is meg-jelenvén, magokat 30 fegyveres katonáknak fizetésére ajánlották. Az utánn a' *Chotillon* és *Ssauxi* Nemzeti ör-állók jöttek bé *Floridán* nevű Vezérjek alatt a' fellyebb említett ujj hitnek — *szabad lenni, vagy meg halni* — le tételére. Ugyan e' végre jöttekkel az Invalídusok is, és még hátra lévő erejeket utolsó tsep véreig, hazájoknak és a' Constitutionnak óltalmazására ajánlották. Végezetre meg-jelentek Párisnak külömb külömb Oskoláiból 8-ezer tanuló, kiknek vezérek egy igen meg-illető beszédet tartván a' többeknek képekben, az ujj hitnek töllök való el fogadását kérte a' Nemzeti gyűléstől. Mind ezen történeteknek ki menetele pedig nem egyéb, hanem egy képzelhetetlen öröm vala. — A' Nemzeti-gyűléstől ki küldetett Commissáriusoknak-is, kiket a' Gyűlés a' maga tagjai közzül olly véggel küldött vala *Béfanfzanba*, hogy ezek itt a' Nemzeti fegyveres népeket hiteltelének meg, jelentő *Levelekből* örömmel tétetődött közönségessé, hogy itt a' Katonák Tisztjeikkel és Komendánsokkal egyetemben tsupa *Enthusiasmussal* esküdtenek meg. — Sok és száma nélkül való hasonló örvendetes jelentő *Leveleknek* olvasása utánn, *Fájette* kezdett-el beszélleni, jelentvén; hogy két petsétes le-írásai érkeztenek volna ő hozzá *Gen. Bouillé* azon *Leveleknék*, melly általa a' Nemzeti gyűléshez volt irattatva.

va. „Ha a' *Bouillé* tzélya — így szólott tovább *Fájette* — munkába vétetődnék, kétség kívül il-
lendőbb fogni lenni akkor ellene táborba szállanom,
hogy sem most személyében néki feleletet adom:
tehát nem ő magáért 's általa való rágalmaztatá-
somért, nem-is érettetek Uraim! kik bennem való
bizodalmatokkal meg-tiszteltetek, hanem csak azo-
kért tselekezzem hogy néki-is itt előttetek felele-
tet adok, kik az ő erősitései által meg-tsalattat-
hatnának. Ő engemet azzal vádol, hogy én az ál-
talatok meg-határozott Monárkhika igazgatás for-
májának ellensége vólnék: Uraim! én ugyan hite-
met ujra nem tészem-le, de szüntelenül készen va-
gyok véremnek ezen Uralkodás formájának óltal-
mazásábann való ki-ontására. „ A' Nemzeti gyűlés
Fájettének ezen beszédét olyan tisztelettel vette,
hogy azt a' napi jegyzések rendjébe fel-jegyeztetni
el-végezné.

Jul. 3-dikán kezdődött az ülés a' Pyreneumi
Depártmán nagy sebességgel érkezett hir-adásának
olvasásán; melly szerint a' *Spanyol* Sergek a' Fran-
tzia szélekre által ütven, az itt lévő Polgároknak
semmi fegyverek és készülek nem vólna, hogy ma-
gokat a' Spanyolok ellen óltalmazhatnák. A' *Gé-
rondei Depártmán*-is ezt jelentette, hozzá téven, hogy
midőn a' Nemzeti őr-állók elé-érkeztenek vólna,
már a' Spanyolok magokat vízfza vonták vólt.
Ugyan ezen dologról elé-állott a' Pirénéumi Deputá-
tus, és ezt olvasta a' néki innen érkezett tudósítás-
ból, hogy az egész történet csak valamely magá-
nos személyek között támodott veszekedés, és
innen vette eredetét; mivel valami Spanyol fa-vá-
gók által lépven a' határt, a' Frantziáknak erde-
jebenn vágtak fát, melly miatt a' Parasztok kö-
zött verekedésre került a' dolog, 's a' t. — Meg-
lévén határozva, hogy semmi pénzt Frantzia Or-
szágból senki ki ne vihessen, egy kérő Levelet nyuj-
tott-bé a' Kereskedők Státusfa, hogy leg-alább az
idegen pénzeknek ki-vitele engedtetődnek-meg. Vól-
tanak lokan, mint p. o. *Freteau* és *Roussillon*, kik
ezen kérést helyesnek lenni disputáltak: de vólta-
nak

nek ellenben olyanok-is, kik azt erősítették, hogy így a' *Luidorokat* és *Tallérok* a' *Spanyol* Piáftereknek neve alatt mind ki-lehetne költöztetni: a' mint hogy közelebbről *Torbochnál* 3 Tonna *Spanyol* Piáftereknek állották-el úttyokat, kik *Vormatzia* felé bujdokoltanak. — *Metzből* az a' jelentés érkezett a' Nemzeti-gyűléshez, hogy *Bouillé* igen számosan osztatta légyen el a' maga tudosítását, de csak magának és azon *Sergeknek*, mellyekkel fenyegetődik, nagyobb meg-vettetésére: meg-vagnak mindenek győzöttetve az iránt, hogy a' kinek ereje vagyon valaminek véghez vitelére, nem fenyegetődik, hanem hozzá nyul magához a' dologhoz. Az *Efopus* *Muslitzája*, fullánkjával fenyegette az öszvéreket: *Bouillé* idegen *Hatalmaságoknak* *Sergeivel* a' *Frantziákat*. — A' *Frantzia* Ország határ széleit óltalmazó fegyveres népnek száma 500 ezerre számláltatott ezen Gyűlésbenn, melly alkalmazottsággal meg-határozott az-is, hogy a' *Regementek* hadi lábra állittassanak. — Két *Deputatusok* u. m. *Seran* és *Bonnét* irásban jelentették magokat, hogy az ő értelmek nem engedi nékiek a' Nemzeti gyűlésnek tanácskozásaiabann tovább jelen lenni. Némelleyek azt erősítették ennek alkalmazottságával, hogy ezen két embereknek jelentése, sok más rendbéli *protestatióknak* fogna elő postája lenni. — Az utánn fel-olvasta *Fréreau*, a' *Spanyol* *Udvar* *Párisbann* lévő *Követtyének*, *Montmorinhoz* bé-adott azon irását; mellyben ez bizonyossá teszi a' Nemzetet az iránt, hogy a' *Pyreneumi* *Erdők*benn esett történet koránt sem közönséges ellenkezés, hanem az alattomban való és ott gyakran meg eső tilalmas fa kereskedésből származott magános emberek között elő fordult tsetepaté. El-lehetne pedig azt hinni, hogy a' *Spanyol Királynak* a' *Frantzia* *Nemzet* ellen, mint a' maga *Frigyelse* és *Baráttya* ellen valami e' féltét el-követni, természeti és politikai fundamentomaival szemtől-szembenn ellenkező dolog volna. 's a' t. — *Hasonló* panaszos hangal állott ugyan ekkor elő az

Anglus Követ is, így szólván hogy egy hazug hirre *Náncs* tesnél két Anglus hajók áristá tatván vitorláik ezeknek el vétettek. A' Nemzeti gyűlés az Anglus követeinek panaszszára haladék nélkül meghatározta, hogy Commissáriusok rendeltetvén, nyomoztattassék ki, mi tsoda okon esett legyen ezen hajóknak árestállítása, és a' hajók tulajdonosainak károk illendő elégtétel által pótolassék ki. Mivel pedig a' Nemzeti gyűlés minden Hatalomságokkal békelességben kíván élni; tehát parantsolja minden felé, minden nevezetű Tanács-székeknek és Tiszt viselőeknek, hogy a' Frantiákkal 's különösön az ő ki kötő helyeikben, kereskedést üzö idegenek a' magok szabadságokban meg óltalmaztassanak.

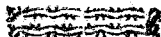
A' *Delfin* Kormányozására alkalmasoknak tanáltatott személyeknek száma már 91-re mégyen: az ezek között való váloztás pedig akkorra halasztatott; minek utánna a' Király elmenetelének következtése egészíteni el-válik. Még előbb az arra ki váloztatott személyek a' Constitutiót, ujra ki dolgozva és rendbe szedve, a' Nemzeti gyűlésnek elejébe fogják terjeszteni. — Az ujj Constitutiót nem kedvellők már most sokkal jobban üldöztetnek az egész Országban; mint ez előtt; és a' magok indulattyaikat az ilyenek leg alább titkolni kénytelenek. Egy helyen 5 személyek, csak azért, hogy a' Királynak elmenetelén örvendeni láttattanak; igen kinoson ölettenek meg. E történt *Brestben* egy Tiszten is: *Montpelierben* pedig a' Nemzeti ör állók mindeneket, kik Aristokratikusoknak tartattanak, a' Felleg-várba zártanak: a' Párisi tömlötzők is a' dühösségnek és üldöztetésnek hasonló áldozatra valóival vagynak bé töltve. — *Bellefontnak* nevezetik az, a' ki *Bauiillé* helyet *Metz* Komendáusnak tétettetett.

A' többek között közelebből 2 irások érkeztenek *Monstól* a' *Zsévodán* nevű Vadász Regiment-hez. Egyik ezek között a' közlegényeknek szöll; a' másik pedig *Schmid* nevezetű Káplárjoknak. Ezekben arra östönöztetnek a' köz-katonák az hazájok.

zajokból el bujdoxott Tisztek által, hogy követnék ezek is az ő példájokat, 's szolgálnának ne másnak, hanem Királyoknak, mint ők, 's hagynák el az Országot. A' Káplárnak pedig tisztség ígértetik, ha el szökvén az Országból az *Artésiai* Grófnál meg jelenéndik, ki az Ország széleihez közel azal a' Királytól néki adatott teljes hatalommal mulat, hogy minden szökevény Frantziákat rangjokhoz képeft a' Király szolgálattába bé fogadjon. A' Vadász katonák ezen hivatalt nem hogy el-fogadták volna: hanem még a' nekik küldetett Levelet is a' Tanátsnak által adták. — Az e' féle hírek és Levelek arra indították a' Királyt: hogy a' folyó hónapnak 7 dikén tulajdon keze irását botsátaná a' Nemzeti-gyűléshez, mellyben mind ezen maga nevébenn hivogató Leveleket hamisaknak lenni erősití, és ezen keze irását a' következő szökönn végzi: — „Szükségesnek tartom ezen Leveleknek erősitéseit hamisaknak hirdetni, 's azt is meg ujittani: hogy midőn Párist el hagytam, nem másuvá hanem tsak *Montmedibe* szándékoztam, hogy inhen az előttem szükségesnek tettző nehézségeket a' Nemzeti-gyűlés elejébe terjeszthessem, mellyek a' Törvényeknek bé töltetése és folytatása iránt előfordulhatnának. Ezen irásom által nyilvánásosonn ki-jelentem, hogy azok, kik tölten a' fellyebb említett hatalmat vetteknék lenni erősitik, igen alaton módon tsalárdkodaak. „ —

L A J O S.

Utolsó jegyzések. A' F. Király, Királyné, *Ferentz* fő Hertzeg, és az egész F. Ts. Király Udvar tegnap-előtti dél-utánni 8 órától fogva, igen egészséges és friss állapotban Bétsben vagynak. Vasárnapig nyuglzik ő Felsége, ekkor pedig a' közönséges Udvar. Isteni tiszteleten meg-jelenvén, annak-utánna a' Tanáts Palotájába *Cerclé* lépzen, és az ő Felségéhez való közönséges bé-menetelre tsak a' jövő Kedden fog előbb engedelem adatni. — El-mént már ő Felségének azon kegyelmes feleleté, mely szerint az Erdélyi *Diétának* meg-engedtetett, hogy ezen folyó

lyó hóhópnak utolsó napjáig folyhassan az Országgyűlése — és ekkor vége lézen. — A' Pruzszius Királynak Adjutántja Oberster Bifousverder 4 más Pruzszius Titztekkel edgyütt jelen vagyon Bétsben, ki az ő Felsege meg-érkezésére váraozott. — Azt beszélik, hogy F' Urunk a' Tseh Koronázás után a' Szakszoniai Udvarfogná meg látogatni, és a' határ széleken a' Pruzszius Királyal fognának öfzve jönni. — Tegnap estve érkezék Bétsbe egy Orosz Kurir H. Gallitzihoz, és az óltól fogva közönséges a' hir, hogy H. Kepnin egy alkalmas Muzka Serreggel a' Dunán által menvén, Sylistriándl a' Török Táborra ütöt, és 9000 et abból réiz-szerint le vágott, réiz szerint el-fogott: 25 ágyukat és az egész tábort kezületet prédául nyerte, és a' Törököt ezen környékről mind el szélesztette volna — meghaljuk minden órán igaz-e vagy nem. — Várjuk Bétsbe a' Kolonai Vallasztó Papi Fejedelmet, kinek izamára Schönbrunban már szállás kezittetik. — Erdélyben, a' minden esztendőben szokásban lévő Ref. Synodus már meg esett, hol a' Parók viselésről nagy volt a' vetélkedés, és tsak ugyan jobbnak itélték azt, hogy a' ki el-lehet a' nélkül — az az nem hópafz — ne viselje. Erről a' Synodusról minden órán bővebben.

Hir-adás.

A' Ketskemet Várossa' mostani, 's még ujjanon építendő Mészárszékei edgyenként is az hozzájuk tartozandó legelő különös mezővel ezen folyó esztendőben Aug. 5-dik napján Kotyavetye által a' többet ígérőknek ki-fognak adatatni.

Költ Bétsben Juliusnak 22-dikén 1791.